

na sejem pridejo, sadja seboj prinesejo. Drugeče bi kupce le varali in splasili, če bi se malo sadja na sejem postavilo. Taki sejem je sadje-rcem silno koristen, ker jih spravlja s pravimi kupci v neposredno dotiko ter dosegnejo veliko boljše ceno svojim pridelkom, kakor če morajo mešetarjem glavni dobiček v malej podrobnej prekupnej in mešetarske kupčiji prepuščati.

Naposled prosim svojim občinam naznati, da imenovani zavod: „Central-Station für Obst- und Gemüse-Verwerthung in Graz“ tudi sočivje suši in v tej reči rado vsakemu s poukom služi. Naj torej zavodu na prodaj ponujajo sočivja, kolikor ga imajo za prodati. Posebno dobro za sušenje sodi sočivje: zeleni bob, zeleni (mladi) grah, sladko korenje, razno korenstvo, česen (Porré) in zavod ga kupi vselej in v vsakej množini.

Jabolka bodo meseca oktobra kupovali. Kdor torej ima lepih jabolok, zlasti: mašanceljnov, zlatih parmen, rajnet (lederarc) itd. na prodaj, naj jih zavodu ponudi.

Jako hasnovito bilo bi za obadva, kupca in prodajalca, ko bi več občanov skupaj ponudbe nam doposlalo.

Trdno zaupam, da boste podpirali moja prizadevanja pospeševati gospodarstveni napredek v deželi, za kar Vam izrekam uže naprej svojo zahvalo.

S poštovanjem

Grof Henrik Attems.

0 vkavanji konj.

(Spisuje Vinko Šnideršič.)

Na vprašanje, zakaj konj podkovan biti mora, odgovorili bi s vprašanjem: „zakaj pa ti ne hodiš po kamenji bos.“ In tako tudi je. Konj je prenježen, da bi mogel nepodkovan njemu odmerjeno težo po naših, s kamenjem posutih cestah vlačiti. On od narave ni za trda tla, ampak le za mehke, bogato s travo obraščene planjave vstvarjen, kjer se njegovi sorodniki še danes divji ali podivjani vidijo. Vrh tega, ker je človek konja v sivi preteklosti ukrotil, je ta izgubil svojo bornost, se sčasoma požlahnil in se kakor druge pitovne živali privadil strežbi človekovej.

Ker bi stari, pa resničen pregovor, da konj ima le eno nogo, utegnil še marsikteremu neznan biti, mi bralec menda ne bo za zlo vzel, ako o vkavanji konj in o kopitnih boleznih par besedic spregovorim.

Konjsko kopito je močno, roženo obušalo, ktero obdaja spodnji del konjske noge, na katero konj stopa. Na kopitu je veliki del, da rekel bi, največji del konjske cene; kajti ima konj slabo kopito, ves ne velja nič. Zato mora konjski gospodar prvo skrb imeti, da se kopita zdrava in trdna ohranijo. On ne sme žrebet

na mokre pašnike spuščati, jih ne predolgo v hlevu držati ne prezgodaj vpregati.

Zdrava in vlažna kopita bodo imeli konji, ako se jim rog, posebno zgornji del, že v mladosti z mastjo, ali oljem maže. Prednje noge naj se večkrat v ilovico ali kravjek postavijo, da se rog raztegne in konj leži hodi. Odraslim konjem naj se, kedar se jim noge od dela ohladijo, z nalašč zato narejenim železom blato in pesek izpod podkev odstrani, kopita vmijejo in zopet posušena namažejo. Za krhka kopita prikladno je mazilo iz 5 delov loja, 2 dela rumenega voska in 1 dela makovega olja; to se naj pri počasnem ognji razstopi in med pridnim mešanjem ohladiti pusti. Za premeška kopita in v prospeh njihove rasti služi ravno tako pripravljeno mazilo in 2 delov voska, 3 delov terpetinovca, 1 dela lorberjevega olja in 6 delov svinjske masti.

Mnogo konj popači se pri kovanji. Brezumni kovač kopito le tam poreže, kjer mu je narbolj pripravno, n. pr. na tako zvani streli (Hornstrahl), a na krajeh, kjer je najbolj treba, stori premalo. Mesto podkev po kopitu ravnati, čela se žalibog narobe. Vsakemu kovaču, kateri gorečo podkev na kopito pritisne, bi se naj kazeno naložila, ali bolje bi bilo, takemu mojstruskazu živino v roke ne dati.

Vsakih 6 tednov, ali, če konj težko dela, še bolj pogostoma, je treba konja prekovati, če tudi podkev še dobro drži, kajti v 6 tednih zraste toliko rogú, da ga je treba porezati, sicer kopito škodo trpi in take kopitne bolezni so jako nevarne.

Zvečer pred kovanjem naj se kopita, ako so trda in krhka, z omehčevalnim mazilom namažejo, ali z ilovico in kravjekom ovežejo, da se kovanje leži vrši. Pri le tem delu naj se žebli poredoma izvlečejo, a ne, da bi se podkev in žebli ob enem odtrgali. Podplata ne sme nikoli več porezati, kakor le obhojene, odpahnjene luske. Ako se to v ozir ne jemlje, se mesna plast, ktera podplat od kosti loči (Fleischsohle), zoper tiske na kamenje, žeblje itd. varovati ne more. S prevelikim rezanjem podplata pospešuje se tudi plošnato kopito. (Platt-Vollhuf). Tudi stréla, kakor omenjeno se mora varovati, da je v stanu noseč težo života tla dotikati in varovati, da se stisnjeni rog (Zwanghuf) ne nasedi.

Podkev naj se vselej, predno se nabije, čisto in snažno izkleplje, na obeh straneh gladko in ravno izkuje, da se povsod dobro prileže. Na notranji strani naj se podkev nekoliko izvegne, da ne leži na podplatu, sicer tišči. Vsegar se mora noževa klinja med podplatom in podkovo sem ter tje premikati dati. Predolge, preširoke, ali tudi pretežke podkove se ne smejo nikoli trpeti, le po opravih konj se imajo ravnati. Za jezdne in kočijske konje naj bo pod-

se polovica vode primeša, ali pa tudi z solno kislino, ktere se 2 lota v bokalu vode stanjša. Tudi spiranje z mrzlo vodo nekteri priporočajo, vendar se pa živinče ne sme prehladiti. Tudi teloh v ušesa ali prsi zavleči, nekteri svetujejo. Da se mora sobna živina od zdrave preč zapreti, je samo po sebi umevno. Tako piše Dr. Bleiweis v „Nauku o reji domače živine“.

M.

Hmeljski sejmovi v Žavci.

Vsem hmeljarjem se naznani, da bode letos prvi hmeljski sejm v Žavci dne 6. sept. Hmeljski sejmovi so potem v mesecih septembra in oktobra vsako sredo in soboto.

P. n. hmeljarji se prosijo, da prinesó na sejm kolikor mogoče, lepo blago, da se dobro ime, kojega južnoštirski hmelj uže povsod ima, ohrani. Ob enem se p. n. hmeljarji v novič opozorijo na stalno razstavo hmeljskih izgledov (muštrov) v Žavci.

Dopisi.

Iz Ptujja. (Na den volitve) so mestni nemčurji na „Bregu“ pa unkraj Muršeca kmete lovili pa nobenega vjeli. Ogromna večina je tako narodna, da je vse napenjanje nemškutarjev zastonj. Držali so se tako izvrstnega reda, obnašali tako izgledno, da zaslužijo javno pohvalo. Čuda velika, da je posilitajčar v št. Vidu, „gosposki kmet“ Schoschteritsch se upal kot kandidat proti Raiču na pete postaviti! V gostilno „zum Lamm“ sklical je volilni shod pa tega ni bilo, ker ni prišlo nič volilcev. Na den volitve je grozno grdo propal. Od 161 glasov dobil je samo 26. Imena mož, ki so setorej v Ptujji sramovali svoje slovenske matere in volili po volji tujcev pa nemčurjev objavimo. Naj si jih zapomni ves okraj: 1) Lešnik, 2) Sel, oba od sv. Janža; 3) Mlakar, 4) Habjanič, oba iz Leskovca v Haložah; 5) Petrovič iz Gerlinec; 6) Feguš; 7) Habjanič, oba iz Gruškovja; 8) Fras; 9) Mendaš; 10) Šošterič; 11) Erlač; 12) Merkuš Matjaš, vsi iz št. Vidske župnije. (Tota župnija je najslabša celega našega okraja.) 13) Stanič, 14) Leskošek, oba na Bregu; 15) Janez Marinič od sv. Vrbana. Ti vsi so iz ptujškega okraja. Dalje naslednji so iz rogačkega okraja: 16) Horvat; 17) Krivec; 18) Drofenik (ne učitelj, ampak kmet); 19) Erjavec; 20) Žerak; 21) Lindič; 22) Ozvatič in 23) učitelj Vindiš, kateri je potem v Ptujji po krémah tolažbe iskal, da je tajčarstvo propalo, O rogačkih „Šošteričih“ le omenim, da so večinoma iz Kostivnice in Žetal doma. Da bi vendar te ljudi že enkrat pamet srečala ter se tako vrlo obnašali, kakor njihovi sosedje Slatinčani. Upajmo, da se spametujejo, vsaj znamo, da so le zapeljani

in da ravnaajo brez male izjeme vsi proti svojemu prepričanju, če ga sploh kaj imajo Slava in čast pa našim slovenskim volilcem, rešili ste sedaj, kakor vselej čast ptujskemu in rogačkemu okraju. Živel!

Iz Globokega. (Narodno veselje.) Ljubi Slov. Gospodar! danes moram poročati neizrekljivo veselje, ktereга Slovenci brežiškega okraja, zlasti pisatelj teh vrstic, poprej nikoli živili nismo. Tajčoliberalni kandidat Žnideržič dobil je 22 glasov, naš slovenski kandidat g. Jerman pa 93 glasov, 3 Jermanovi volilci so izostali. Narodno volili so marsikteri volilci, na ktere se niti zanašali nismo, kakor g. Zorčič iz Bojsna in več drugih. Ker smo g. Zorčiča, volilca iz Bojsna v zadnjem Slov. Gospodarji za omahljivega imenovali, ga moramo sedaj tukaj javno kot značajnega volilca pohvaliti. Slava mu. Hvala in slava vsem drugim pridnim volilcem. Pred vsem pa gre čast in hvala g. Lenčeku in g. Fr. Veršecu, c. kr. notarju v Sevnici, kateri so bili v volilnem komisijonu in so volilce slovenske že prej v najlepši red spravili in k tej tako častni zmagi največ pripomogli. Čast in slava vsem drugim poštenim buditeljem, narodnim voditeljem, kateri so narod slovenski pošteno podučevali in laži nemškutarjev odbijali. Čast in slava slednjič političnemu Slovenskemu društvu, ktero je tako slavne zmage povsod pri Slovencih tako rekoč ustvarilo. Naprej zastava Slave! Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke, črna zemlja naj pogrezne, tega kdor odpadne!! — Naznaniti pa moram, da je nemško-liberalna gospoda iz Brežic, med njimi tudi Žnideržič, svojo nemško omiko s tem pokazala, da je slovenske volilce prav pobalinsko napadala, zlasti potem ko so ti odhajali na svoj dom. Nikoli še nismo imeli prilike, izobraženost, ali prav za prav surovost brežke gospode tako opazovati, kakor tokrat. In ti hočejo nas kmete učiti! Rodoljub in kmet slovenski.

Iz Sevnice. (Dijaška veselica), ktere so se vdeleževali dijaki iz vseh slovenskih srednjih šol, vršila se je dne 15. avgusta tako lepo, da so lahko na njo ponosni ne samo vsi dijaki temuč ves slovenski narod. Nekoliko dijakov prišlo je v gostoljubno Sevnico uže v četrtek, največ pa v petek popoldne ob dveh. Dasi je močno deževalo, bil je vhod od slavaloka počenši jako slovesen. Iz mladih navdušenih grl glasila se je koračnica „V boj!“; na mlade korenjake pa so ljubeznjive Sevnške gosposdične metale šopke. Dijaki, bilo jih je okoli 100, so se čutili takoj domače, kakor jim je tudi pri sprejemu na kolodvoru velezaslužni g. župan Veršec rekel, da v Sevnici niso prišli med tujce temuč med svoje. Beseda se je v okusno okinčani dvorani g. Ibelta pričela ob 8. uri zvečer. Prišle so vse narodne družine in mnogo gostov, med kterimi smo opazili dr-